

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการปลูกบอนสี จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพเกษตรกรกรม
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์

ความเป็นมา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบาย “Quick Win” ๗ วาระเร่งด่วน ได้แก่ ความปลอดภัยของผู้เรียน หลักสูตรฐานสมรรถนะ บิ๊กดาต้า (Big Data) การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศอาชีวศึกษา การพัฒนาทักษะทางอาชีพ การศึกษาตลอดชีวิต และการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษ สำนักงาน กศน. จึงได้นำนโยบายที่เกี่ยวข้อง ๒ วาระสำคัญ คือ การพัฒนาทักษะทางอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิตมาดำเนินการขับเคลื่อน โดยการจัดทำโครงการจัดทำหลักสูตรเพื่อการพัฒนาอาชีพ Re - Skill และ Up - Skill ที่จะพัฒนา ๕ ศักยภาพของพื้นที่ใน ๕ กลุ่มอาชีพใหม่ คือ กลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์ และกลุ่มอาชีพเฉพาะทาง ให้สามารถแข่งขันได้ใน ๕ ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เถาพัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการในการผลิตและพัฒนาคุณภาพบุคลากรของชาติ เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดี และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงทางสังคมให้กับประเทศด้วยฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และศักยภาพของประเทศ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์ จึงได้จัดทำหลักสูตรการปลูกบอนสี ซึ่งเป็นไม้ประดับที่ขึ้นชื่อว่าเป็นราชินีแห่งไม้ใบ ซึ่งได้รับความนิยมและมีความต้องการของตลาด นับเป็นอาชีพอีกทางเลือกหนึ่งในการเพิ่มพูนรายได้ให้กับครอบครัว ทำให้มีความสะดวกในการตัดสินใจสร้างงาน สร้างรายได้ และความก้าวหน้าให้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
๒. การจัดการศึกษาการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์บอนสี มุ่งเน้นให้ผู้ไม่มีอาชีพ และผู้มีอาชีพแล้วต้องการพัฒนาอาชีพของตนให้มั่นคง โดยการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน เน้นเรื่องความรู้คู่คุณธรรม
๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เนื่องจากบอนสีสามารถสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเป้าหมายให้มีความมั่นคง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญด้านการขยายพันธุ์บอนสี สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
2. เพื่อลดอัตราการว่างงาน เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการประกอบอาชีพในชุมชน

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีความต้องการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายรัฐ เช่น ผู้สูงวัย ผู้พลาดโอกาส ผู้ด้อยโอกาส และผู้ขาดโอกาส กลุ่มเยาวชนนอกระบบ กลุ่มวัยแรงงาน

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๔๐ ชั่วโมง แบ่งเป็น

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๑๑ ชั่วโมง
๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๒๙ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี	๑.๑ ผู้เรียนบอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี	๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี	๑.๑ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี	๑	-
		๑.๒ ผู้เรียนบอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี	๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๑.๒.๑ การลงทุนและแหล่งทุน ๑.๒.๒ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๓ หลักการตลาด ๑.๒.๔ การจัดจำหน่าย	๑.๒ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพ การลงทุนและแหล่งทุน ความต้องการของตลาด หลักการตลาด และการจัดจำหน่าย ๑.๓ ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสารสื่อต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน	๑	-
		๑.๓ ผู้เรียนบอกทิศทางการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี	๑.๓ ทิศทางการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๑.๓.๑ โอกาสทางการตลาด ๑.๓.๒ คู่แข่งขัน ๑.๓.๓ ความคุ้มค่า	๑.๔ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการปลูกบอนสีในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง โดยคำนึงถึงโอกาสทางการตลาด คู่แข่งขัน และความคุ้มค่า ๑.๕ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างวิทยากรกับผู้เรียน	๑	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒	ทักษะการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี	๒.๑ ผู้เรียนบอกขั้นตอนการเตรียมการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี	๒.๑ ชั้นความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบอนสี ๒.๑.๑ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบอนสี ได้แก่ สายพันธุ์ต่าง ๆ ของบอนสี ๒.๑.๒ ลักษณะทั่วไปของบอนสี ๒.๑.๓ การเตรียมดิน/สถานที่ ๒.๑.๔ การเตรียมท่อนพันธุ์หน่อ/หัว ๒.๑.๕ เครื่องมือ วัสดุ/อุปกรณ์	๒.๑ วิทยากรบรรยายให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบอนสี การเตรียมดิน/สถานที่ การเตรียมท่อนพันธุ์หน่อ/หัว เครื่องมือ วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการปลูกบอนสี ๒.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างวิทยากรกับผู้เรียนและฝึกปฏิบัติ	๑	-
		๒.๒ ผู้เรียนฝึกทักษะการปลูกบอนสี	๒.๒ ชั้นฝึกทักษะการปลูกบอนสี ๒.๒.๑ การเลือกพันธุ์บอนสี ๒.๒.๒ วิธีการปลูก ๒.๒.๓ การขยายพันธุ์ ๒.๒.๔ การเก็บเกี่ยวบอนสี	๒.๓ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกพันธุ์ วิธีการปลูกบอนสี ๒.๔ ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติ ๒.๕ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการปลูกบอนสี ๒.๖ ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติ ๒.๗ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการขยายพันธุ์บอนสี ๒.๘ ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติ ๒.๙ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวบอนสี ๒.๑๐ ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติ	๑	-
	๒.๓ ผู้เรียนดูแลและรักษาบอนสีได้	๒.๓ ชั้นดูแลรักษาบอนสี ๒.๓.๑ ขนาดของลำต้น/ขนาดของใบ ๒.๓.๒ โรคและการป้องกัน	๒.๑๑ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาบอนสี ขนาดของลำต้น/ขนาดของใบ โรคและการป้องกัน ๒.๑๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างวิทยากรกับผู้เรียนและฝึกปฏิบัติ	๑	-	
				-	๔	

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ	๓.๑ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี	๓.๑ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๓.๑.๑ การดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ ๓.๑.๒ ต้นทุนในการปลูกบอนสี ๓.๑.๓ การส่งเสริมการตลาด ๓.๑.๔ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลกำไร	๓.๑ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสีตามประเด็น ดังนี้ ๓.๑.๑ การดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ ๓.๑.๒ ต้นทุนในการปลูกบอนสี ๓.๑.๓ การส่งเสริมการตลาด ๓.๑.๔ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลกำไร ๓.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างวิทยากรกับผู้เรียนตามประเด็น ดังนี้ ๓.๒.๑ การดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ ๓.๒.๒ ต้นทุนในการปลูกบอนสี ๓.๒.๓ การส่งเสริมการตลาด ๓.๒.๔ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลกำไร	๒	-
					-	๓
รวม					๑๑	๒๙

สื่อการเรียนรู้

- เอกสารประกอบการบรรยาย
- วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ/แหล่งเรียนรู้
- วัสดุจริง

การวัดผลประเมินผล

- การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
- การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพ สามารถสร้างรายได้

เกณฑ์การจบหลักสูตร

- มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- มีผลงานที่มีคุณภาพ

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

- นางนิทรา วานูนาม ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
- นางสาวอติติยา สวยรูป ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล

คณะกรรมการพิจารณากลับกรองหลักสูตร

๑. นายประมวล วินทะไชย

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (ข้อ ๙) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

คณะกรรมการพิจารณากลับกรองหลักสูตร

๑. นายประมวล วินทะไชย

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (ข้อ ๙) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....
 หลักสูตรการปลูกบอนสี จำนวน ๔๐ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง)
 ระหว่างวันที่..... เวลาเรียน..... น.
 สถานที่จัด.....

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่..... เวลา.....	เรื่อง ช่องทางการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๑.๑ ความสำคัญในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๑.๒.๑ การลงทุนและแหล่งทุน ๑.๒.๒ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๓ หลักการตลาด ๑.๒.๔ การจัดจำหน่าย ๑.๓ ทิศทางการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๑.๓.๑ โอกาสทางการตลาด ๑.๓.๒ คู่แข่งขัน ๑.๓.๓ ความคุ้มค่า	๑.๑ วิทยาการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๑.๒ วิทยาการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพการลงทุนและแหล่งทุน ความต้องการของตลาด หลักการตลาด และการจัดจำหน่าย ๑.๓ ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจากเอกสารสื่อต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๔ วิทยาการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการปลูกบอนสีในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง โดยคำนึงถึงโอกาสทางการตลาด คู่แข่งขัน และความคุ้มค่า ๑.๕ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างวิทยากรกับผู้เรียน	ทฤษฎี ๓ ชม. ปฏิบัติ ๒ ชม.
วันที่..... เวลา.....	เรื่อง ทักษะการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๒.๑ ชั้นความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบอนสี ๒.๑.๑ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบอนสี ได้แก่ สายพันธุ์ต่าง ๆ ของบอนสี ๒.๑.๒ ลักษณะทั่วไปของบอนสี ๒.๑.๓ การเตรียมดิน/สถานที่ ๒.๑.๔ การเตรียมท่อนพันธุ์ หน่อ/หัว ๒.๑.๕ เครื่องมือ วัสดุ/อุปกรณ์	๒.๑ วิทยาการบรรยายให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบอนสี การเตรียมดิน/สถานที่ การเตรียมท่อนพันธุ์ หน่อ/หัว เครื่องมือ วัสดุ/อุปกรณ์ ที่ใช้ในการปลูกบอนสี ๒.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างวิทยากรกับผู้เรียน และฝึกปฏิบัติ	ทฤษฎี ๑ ชม. ปฏิบัติ ๔ ชม.

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่..... เวลา.....	๒.๒ ชั้นฝึกทักษะการปลูกบอนสี ๒.๒.๑ การเลือกพันธุ์บอนสี	๒.๓ วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เกี่ยวกับการเลือกพันธุ์ วิธีการปลูก บอนสี ๒.๔ ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติ	ทฤษฎี ๑ ชม. ปฏิบัติ ๔ ชม.
วันที่..... เวลา.....	๒.๒.๒ วิธีการปลูก	๒.๕ วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เกี่ยวกับวิธีการปลูกบอนสี ๒.๖ ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติ	ทฤษฎี ๑ ชม. ปฏิบัติ ๔ ชม.
วันที่..... เวลา.....	๒.๒.๓ การขยายพันธุ์	๒.๗ วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เกี่ยวกับวิธีการขยายพันธุ์บอนสี ๒.๘ ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติ	ทฤษฎี ๑ ชม. ปฏิบัติ ๔ ชม.
วันที่..... เวลา.....	๒.๒.๔ การเก็บเกี่ยวบอนสี	๒.๙ วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เกี่ยวกับวิธีการเก็บเกี่ยวบอนสี ๒.๑๐ ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติ	ทฤษฎี ๑ ชม. ปฏิบัติ ๔ ชม.
วันที่..... เวลา.....	๒.๓ ชั้นดูแลรักษาบอนสี ๒.๓.๑ ขนาดของลำต้น/ขนาดของใบ ๒.๓.๒ โรคและการป้องกัน	๒.๑๑ วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เกี่ยวกับการดูแลรักษาบอนสี ขนาด ของลำต้น/ขนาดของใบ โรคและการ ป้องกัน ๒.๑๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างวิทยากรกับผู้เรียน และฝึกปฏิบัติ	ทฤษฎี ๑ ชม. ปฏิบัติ ๔ ชม.

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่..... เวลา.....	เรื่อง การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ ๓.๑ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ๓.๑.๑ การดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ ๓.๑.๒ ต้นทุนในการปลูกบอนสี ๓.๑.๓ การส่งเสริมการตลาด ๓.๑.๔ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลกำไร	๓.๑ วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการปลูกบอนสี ตามประเด็น ดังนี้ ๓.๑.๑ การดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ ๓.๑.๒ ต้นทุนในการปลูกบอนสี ๓.๑.๓ การส่งเสริมการตลาด ๓.๑.๔ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลกำไร ๓.๒ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างวิทยากรกับผู้เรียนตามประเด็น ดังนี้ ๓.๒.๑ การดูแลรักษาและควบคุมคุณภาพ ๓.๒.๒ ต้นทุนในการปลูกบอนสี ๓.๒.๓ การส่งเสริมการตลาด ๓.๒.๔ การวิเคราะห์ต้นทุนและผลกำไร	ทฤษฎี ๒ ชม. ปฏิบัติ ๓ ชม.

ลงชื่อ.....วิทยากร
 (.....)
 วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล/ครู ศรช.
 (.....)
 วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน
 (.....)
 วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
 (.....)
 วันที่...../...../.....

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม